

ΛΕΟΝΑΡΝΤΟ ΝΤΑ ΒΙΝΤΣΙ

Παρουσίαση του μαθητή
Θεοδωρίδη Γιάννη

- Ο **Λεονάρντο ντα Βίντσι** (15 Απριλίου 1452 — 2 Μαΐου 1519) ήταν Ιταλός αρχιτέκτονας, ζωγράφος, γλύπτης, μουσικός, εφευρέτης, μηχανικός, ανατόμος, γεωμέτρης, επιστήμονας και γιατρός που έζησε την περίοδο της Αναγέννησης.

- Ο Λεονάρντο γεννήθηκε στο Βίντσι της Ιταλίας στις 15 Απριλίου του 1452. Το πλήρες όνομά του ήταν "Leonardo di ser Piero da Vinci", αν και υπέγραφε τα έργα του ως "*Leonardo*" ή "*Io, Leonardo*" (= «Εγώ, ο Λεονάρντο»). Ήταν καρπός του έρωτα του Πιέρο ντα Βίντσι και της Κατερίνας, της οποίας δεν γνωρίζουμε την πλήρη ταυτότητα. Οι δυο τους δεν έγιναν ποτέ νόμιμο ζευγάρι. Ο Πιέρο ήταν συμβολαιογράφος στην περιοχή, όπως και ο πατέρας του, παππούς του Λεονάρντο. Η μητέρα του, Κατερίνα, πιθανόν ήταν ταπεινότερης καταγωγής, μάλλον υπηρέτρια. Ένα χρόνο περίπου μετά τη γέννηση του Λεονάρντο οι γονείς του παντρεύτηκαν: ο Πιέρο την κόρη ενός πλούσιου συμβολαιογράφου και η Κατερίνα έναν εργάτη υψικαμίνου.

Καλλιτεχνική πορεία

- **Φλωρεντία**
- Οι πρώτες δημιουργίες του Λεονάρντο έγιναν την περίοδο που ήταν μαθητευόμενος του Βερόκιο. Ακόμα και σε αυτά τα πρώιμα έργα του, αναδεικνύεται το ταλέντο του στο σχέδιο αλλά και η πειθαρχημένη προσοχή του στη λεπτομέρεια. Ο Λεονάρντο πραγματοποίησε μεταξύ άλλων πολλές σπουδές παρατηρώντας τη φύση, όπως το περίφημο *Τοπίο του Άρνου*. Οι σπουδές αυτές είχαν τελικά άμεση εφαρμογή σε μεταγενέστερα έργα του, καθώς σχεδόν σε κάθε πίνακα του διακρίνεται και ένα τοπίο στο φόντο.
- Στοιχεία για την στενή επαγγελματική σχέση που ανέπτυξε ο Λεονάρντο με τον δάσκαλό του μπορούν να εντοπιστούν σε πολλά έργα για τα οποία συνεργάστηκαν. Λέγεται πως σε ένα από αυτά, τη *Βάπτιση του Χριστού*, έργο κατά κύριο λόγο του Βερόκιο, ο ντα Βίντσι ζωγράφισε έναν άγγελο με τόσο εντυπωσιακό τρόπο που ήταν καλύτερος από κάθε μορφή που ζωγράφιζε ο δάσκαλός του. Όπως σημειώνει ο Βαζάρι, αυτός ήταν και ο λόγος που ο Βερόκιο δεν ξαναζωγράφισε ποτέ, παραμερίζοντας μπροστά στο ταλέντο του μαθητή του. Η εκδοχή αυτή, αν και πιθανή, δεν είναι καθολικά αποδεκτή.
- Ο πρώτος ανεξάρτητος πίνακας του Λεονάρντο θεωρείται από πολλούς η *Παναγία με το γαρύφαλλο* που βρίσκεται σήμερα στην Παλαιά Πινακοθήκη του Μονάχου, αν και μάλλον τον ζωγράφισε όσο βρισκόταν ακόμα στο εργαστήριο του Βερόκιο. Σε αυτό το έργο διακρίνονται και επιδράσεις από τους Φλαμανδούς ζωγράφους του παρελθόντος. Ανάλογοι πίνακες ήταν ιδιαίτερα διαδεδομένοι τον 15^ο Αιώνα στη Φλωρεντία και προορίζονταν για ιδιωτικό προσκύνημα.

- Μυστικός δείπνος

- Η προσκύνηση των μάγων

Μιλάνο

- Με την *Παναγία των Βράχων* ο Λεονάρντο καθιερώθηκε ως ζωγράφος στο Μιλάνο. Σημαντικές πληροφορίες για άλλες επαγγελματικές δραστηριότητες στη δεκαετία του 1480 δεν είναι διαθέσιμες. Γνωρίζουμε ωστόσο πως σχεδίαζε συσκευές και μηχανές για τον στρατό, όπλα και βαριά οχήματα. Παράλληλα έκανε αρχιτεκτονικά σχέδια για διάφορες εκκλησίες.
- Την περίοδο 1487-1490 έγινε μέλος της αυλής του ηγεμόνα του Μιλάνου. Εκεί καθιερώθηκε ως προσωπογράφος— χαρακτηριστικό δείγμα το πορτρέτο της Cecilia Gallerani, γνωστό και ως *Η κυρία με την ερμίνα*—ενώ ανέλαβε και το περίφημο έργο του *Μυστικού δείπνου*, που σε συνδυασμό με την μεταγενέστερη δημιουργία της *Μόνα Λίζα* απογείωσαν τη φήμη του ντα Βίντσο

Η κυρία με την ερμίνα, 1490)

Μόνα Λίζα

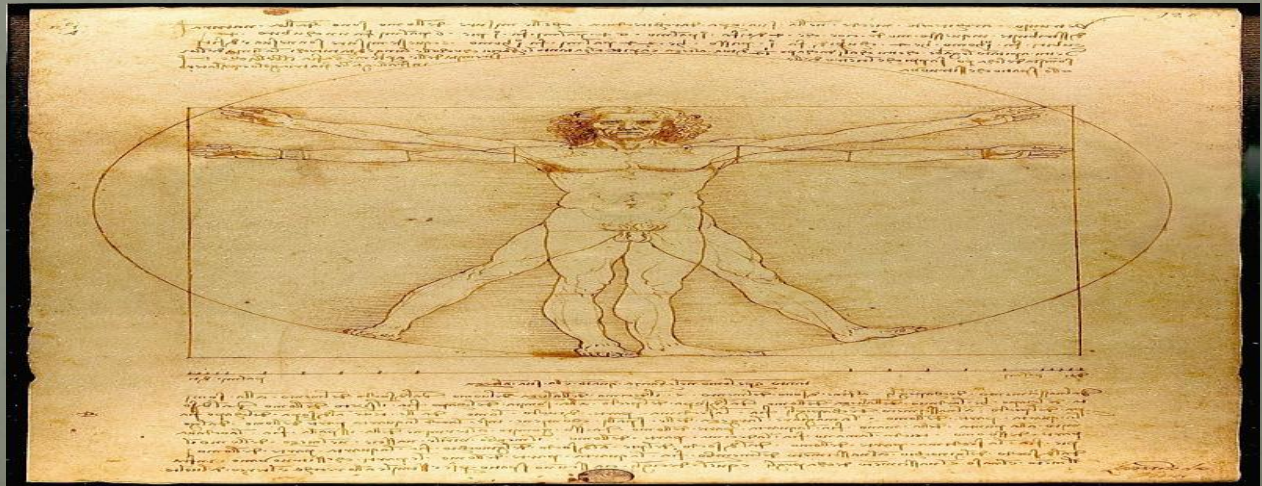
Άγιος Ιωάννης ο Βαπτιστής

Ο Λεονάρντο ως φυσικός επιστήμονας

- Από τα μέσα της δεκαετίας του 1480, ο ντα Βίντσι καταπιανόταν με όλα σχεδόν τα επιστημονικά πεδία. Σώζονται ως σήμερα σπουδές του και σχέδια, όχι μόνο για στρατιωτικό εξοπλισμό αλλά και για ευφάνταστες ιπτάμενες μηχανές, μελετώντας σχολαστικά την αεροδυναμική και παρατηρώντας το πέταγμα των πουλιών. Τα σχέδια του και οι εφευρέσεις του ξεπερνούσαν συχνά κατά πολύ τις τεχνικές δυνατότητες της εποχής.

- Τον Απρίλιο του 1489 ξεκίνησε τη συγγραφή ενός βιβλίου υπό τον τίτλο *Περί της ανθρώπινης μορφής*, το οποίο όμως δεν ολοκλήρωσε ποτέ. Παράλληλα έκανε διάφορες μελέτες πάνω στην ανθρώπινη ανατομία, συγκρίνοντας τις «θεωρίες» του με τη μοναδική σωζόμενη σχετική θεωρία που υπήρχε την εποχή εκείνη, τον *Άνθρωπο του Βιτρούβιου*. Ο Βιτρούβιος είχε καταλήξει στο συμπέρασμα πως το ανθρώπινο σώμα—με τα χέρια σε έκταση—μπορούσε να χωρέσει στα δύο τέλεια γεωμετρικά σχήματα, τον κύκλο και το τετράγωνο και πως το κέντρο του σώματος ήταν ο αφαλός. Ο Λεονάρντο, με τις δικές του μελέτες, διόρθωσε κάποιες ανακολουθίες του Βιτρούβιου.

Στη λογοτεχνία

- Η τέχνη και οι μέθοδοι του ντα Βίντσι ενέπνευσαν λογοτεχνικά έργα, όπως ο *Κώδικας ντα Βίντσι* (The da Vinci code), έργο του Νταν Μπράουν, το οποίο γυρίστηκε και ταινία με ομώνυμο τίτλο.

Βιβλιογραφία

- Giorgio Vasari, *Le vite de' più eccellenti pittori, scultori, e architettori*, 1550 (Τζόρτζιο Βαζάρι, *Οι βίοι των εξοχοτέρων ζωγράφων, γλυπτών και αρχιτεκτόνων* -αποσπασματική ελληνική μετάφραση από τον Στέλιο Λυδάκη, "Κανάκης", 1995)
- M. Kemp, *Leonardo da Vinci. The Marvelous Works of Nature and Man* (1981)
- C.D. O' Malley, J.B. de C.M Saunders, *Leonardo da Vinci on the Human Body* (1952)
- Frank Zöllner, *Leonardo* (2004)
- Jean Paul Richter, *The Notebooks of Leonardo da Vinci. Dover* (1970) (1ος τόμος) και (2ος τόμος)
- Frank Zöllner & Johannes Nathan, *Leonardo Da Vinci: The Complete Paintings and Drawings* Taschen (2003)

ΤΕΛΟΣ